

رئیس - آقای فتح الدوله (اجازه)

فتح الدوله - سابقاً اختیاراتی به کمیسیون عدلیه سابق داده شده بود که لوابیحی که در مدت آن شش ماه به مجلس پیشنهاد میشود بعد از تصویب کمیسیون موقتاً به موقع اجرا گذارند لوابیحی که عجالتاً در کمیسیون عدلیه است گمان میکنم مشمول همان اختیاری است که در سابق داده شده و این نظری که آقای آقا سید فاضل اظهار فرمودند گمان میکنم محفوظ است و این اختیاری که خواسته اند برای لوابیحی است که از حال به بعد تقدیم میشود و البته وزارت عدلیه اختیارات جدیدی لازم دارد برای اینکه لوابیحی که از این به بعد تقدیم میکنند پس از تصویب کمیسیون به موقع اجراء بگذارند به اینجهت بنده گمان میکنم راجع به لوابیح قبل لازم نیست در اینجا ذکر کنند .

رئیس - این ایراداتی را که می-فرمائید خوبست پیشنهاد بفرمائید تساری بگیریم پیشنهاد آقای تدین را گویا آقای معاون قبول کردند .

پیشنهادی هم از آقای آقامیرزا سید حسن شده است آقای معاون قبول میکنند که لفظ وزیر تبدیل شود به وزارت

معاون وزارت عدلیه - به وزارت خانه اختیار داده نمی شود بلکه به وزیر داده میشود .

رئیس - آقای آقا میرزا سید حسن (اجازه)

آقامیرزا سید حسن - نظر باین که گاهی بحران اتفاق میافتد و وزارت خانه وزیر ندارد بنده این پیشنهاد را کردم .

رئیس - میفرمائید رای بگیریم آقایانیکه اصلاح آقامیرزا سید حسن را که لفظ وزیر به وزارت تبدیل شود قبول می میکنند قیام فرمایند .

(کسی قیام نکرد)

رئیس - آقای آقا سید فاضل هم پیشنهاد دارند .

آقا سید فاضل - خیر پیشنهادی ندارم .

رئیس - چون دیگر پیشنهادی نیست ماده قرائت میشود و رای میگیریم (بشرح سابق با اصلاح پیشنهادی تدین قرائت شد)

رئیس - آقایانیکه این ماده را تصویب میکنند قیام فرمایند .

(عده کثیری قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد لایحه شورای دولتی مطرح است . میخواهید بودجه وزارت خارجه نسبت به سال ایت ثیل مقدم باشد . نسبت به پیشنهادی که آقای وزیر امور خارجه در چند شب قبل در مجلس کردند به کمیسیون مراجعه شد خبری رسیده قرائت میشود

(بشرح ذیل قرائت شد)

کمیسیون بودجه قدیم پیشنهاد وزارت جلیله امور خارجه را که در جلسه نهم نور تقویم مجلس کرده بود در ۲۳ نور تحت مذاقده آورده نظر بر این که حقوق منتظرین خدمت وزارت خارجه

را مجلس مقدس بدون کسر تصویب فرموده است کمیسیون بودجه موافقت دارد که حقوق کسر شده از پنج نفر ذیل تأدیه شود بنا بر این ماده واحده ذیل را برای تصویب به مجلس مقدس تقدیم میدارد .

جمع کل دوست و هفتاد و چهار تومان	مؤید الدوله
۵۰ تومان	معاوضه السلطان
۵۰ تومان	میرزا اسحق خان
۲۴ تومان	میرزا حسن خان اختر
۵۰ تومان	مفتاح الدوله

ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است مبلغ سه هزار و دوست و هشتاد و هشت تومان از بابات حقوق پنج نفر فوق در سنه ماضیه ایت ثیل از عایدات همان سنه به وزارت جلیله امور خارجه پرداخت نماید .

(مخبر کمیسیون بودجه قدیم اقبال السلطان)

رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب - بنده خودم عضو کمیسیون بودجه قدیم بودم که انشاء الله امشب میخواهم استعفا بدهم حالا به عرض آقایان میرسانم که اصل مسئله چه بوده است کمیسیون بودجه قدیم قبل از آنکه بنده وارد شوم مشغول اصلاحاتی شده بوده است نسبت به شهریه ها و حقوق ها و راجع به تجاوزاتی که در دوره فترت نسبت به مالیه مملکت شده بود کمیسیون اقداماتی کرده بود در مجلس شورای ملی هم نسبت به شهریه و مستمریات قانونی گذشته بود نظر بآن قانون شهریه و قانون مستمریات که از مجلس گذشته بود بعضی از حقوق برها و مستمری گیرها مشمول آن قانون بودند بعد از آنکه آنها مشمول این قانون میشوند می بینند این قانون برایشان ضرر دارد و تومانی ۴ قران باید کسر شود آنوقت آمدند بوسایل متعدده خود را با بیانات و لطائفی خارج کردند پنج نفر از آنها آن وسائل را نداشته اند .

راجع باین پنج نفر بنده در کمیسیون بودجه رفتم و مستحضر شدم حرفشان اینست که اگر آن قانون شهریه و مستمریات بر قانونیت خود باقی است و باید عمل شود نسبت به تمام افرادی که در وزارت خارجه حقوق بر هستند باید نسبت به تمام علی السویه باشند و اگر بنا باشد قانون نقص پیدا کند نسبت به ما هم باید نقص پیدا کند دلایلش چه چیز است نسبت به بعضی نقص کرده اند و نسبت به بعضی دیگر نکرده اند ؟ پس مادامی که قانون شهریه و مستمریات به قوت خود

باقی است فرق نمی کند چه حقوق بر در وزارت خارجه باشد چه در وزارت داخله در هر جا باشد مشمول آن قانون است . دلیل ندارد بعضی افراد را خارج کنند ما پنج نفر هم باید مثل آنها باشیم مخبر محترم هم تشریف دارند بنده عرض کردم حالا که اساسی بدست آمد که وزارت خارجه در هر دوره آمده و بیک بیاناتی که این شخص هم چون خدمت کرده است و فلان مزایا را دارد از تحت قانون شهریه بیرون کرده اند و از آن قانونی که بزحمت از مجلس گذشته عده را خارج کردند و این ایراد پنج نفر از اعضاء وزارت خارجه هم محققاً وارد است و ایراد قانونی میکنند و ما باید بر کردیم و همان قانون مستمریات و شهریه که از مجلس گذشته درست کنیم و آنجهائی که نقض شده است درست کنند و بر گرداننده اینک بر افراد نقص بیفزائیم و اگر مورد نقض بیست تا است بیست و پنج مورد کنیم خیر باید آن بیست تا را هم مشمول قانون کنیم بنده این عرض را در کمیسیون هم کردم ولی اکثریت حاصل نشد نه نفر بودیم پنج نفر رای دادند و چهار نفر در اقلیت ماندیم بنا بر این حال هم عرض میکنم بایک مرارت فوق العاده کمیسیون قدیم زحمت کشید و قانون مستمریات را تمام کرد خوبست آن قانون را محترم بشماریم و هر روز یک بیانات و مستثنیاتی برای آن قائل نشویم تا قانون عمومیت نداشته باشد قانونیت پیدا نمیکند و به این جهت است که بنده مخالفم

اقبال السلطان (مخبر) - آقای آقا سید یعقوب اظهارات این پنج نفر را آن طوری که بوزارت خارجه اظهار کرده اند و وزارت خارجه بمجلس پیشنهاد نموده و به کمیسیون ارجاع شده مقصود آنها را خوب بیان فرمودند

البته قانون مستمریات و شهریه بقوه خودش باقی است هیچ نقضی در آن دو قانون پیدا نشده و این لایحه هم که پیشنهاد شده نقض آن دو قانون نیست اگر آقای آقا سید یعقوب بخاطر بیاورند در اواخر برج حوت وقتیکه حقوق منتظرین خدمت وزارت خارجه را به مجلس تقدیم کردند این مذاکرات در بین آمد بعضی از آقایان نمایندگان خواستند حقوق منتظرین خدمت وزارت امور خارجه را ما مانند شهریه محسوب دارند و تومانی چهار قران کسر شود

از طرف بعضی از آقایان و مخصوصاً از طرف دولت دفاع کردند و گفتند اینها شهریه نیست و حقوق انتظار خدمت است بآنها داده میشود تا در موقع احتیاج و در موقعی که کار پیدا میشود به آنها کار رجوع کنند و شهریه نیست که بلاعرض پول آنها داده شود و مشمول این ماده قانونی باشد که تومانی چهار قران کسر کند در این مجلس سه قانون وضع شد یکی برای مستمریات یکی برای شهریه یکی هم برای منتظرین

خدمت وزارت عدلیه که خاطر دارم بچهل هزار تومان بالغ میشود کمیسیون بودجه در اوائل وقتی که شهریه ها و مستمریها و حقوق منتظرین خدمت مراجعه کردند از ابتداء باین خیال افتادند که از حقوق هر يك صلاح بدانند مبلغی کم کنند و يك مدتی هم صرف وقت کردند و از خیلی اشخاص از شهریه و مستمری آنها کسر کردند ولی بعد از آن اساس را تغییر دادند و برهم زدند و حکم کلی پیشنهاد کردند که شهریه هارا تا پنججاه تومان تمام و از پنججاه بیلا تومانی چهار قران کسر کنند و مستمریات را هم مثل سنه قوی ثیل بپردازند و حقوق منتظرین خدمت را اجازه داده شد همان طوری که دریافت میکردند بپردازند

این پنج نفر از اشخاصی هستند که در ابتداء که کمیسیون بودجه تصمیم داشت از حقوق اشخاص کم نمایند از حقوق این اشخاص هم بنام کم کنند ولی بعد که آن تصمیم را تغییر دادند دیگر مراجعه به احوال این پنج نفر نشد و از حقوق آنها کسر شد این پنج نفر شکایاتی که دارند این است که میگویند حقوق منتظرین خدمت وزارت خارجه را تمام داده اند و در این میانه از ما پنج نفر کسر کرده اند اگر چنانچه از حقوق تمام بطور کلی يك مبلغی کسر میشود

ما هم مطیع و راضی و شا کر بودیم ولی در ما بین یکمده اشخاصی که حقوق انتظار خدمت از وزارت خارجه میبرند اگر از حقوق ما پنج نفر کسر شود بیک سرشکستگی و کسر رتبه برای ما میشود از این جهت وزارت خارجه برای تشویق آنها و برای اینکه آنها هم کمافی السابق مشغول خدمت باشند این پیشنهاد را به مجلس تقدیم کرده اند و کمیسیون بودجه هم بروی همین اصل این راپورت راداده است اما در سال جاری یعنی در سال تنکوز ثیل خاطر آقایان مستحضر است که تمام این پنج نفر هم چیز قابلی نیست و بنده معتقدم که این پنج نفر را هم باید مثل سایرین حقوقشان را پرداخت

رئیس - چون عده برای مذاکرات کافی نیست چند دقیقه تنفس داده میشود (در این موقع جلسه برای تنفس تعطیل و دیگر تشکیل نگردید)

رئیس مجلس - مؤتمن الملک

جلسه ۲۷۳

صورت مشروح مجلس لایله پنجشنبه ۲۷ نور ۱۳۰۲ مطابق سلخ رمضان ۱۳۴۱ (مجلس چهار ساعت از شب گذشته بر ریاست آقای مؤتمن الملک تشکیل گردید) صورت جلسه لایله چهارشنبه ۲۶ نفر را آقای امیر ناصر قرائت نمودند رئیس - آقایان نسبت بصورت جلسه ایرادی ندارند ؟ ده نفر از اعضاء کمیسیون عدلیه که انتخاب شده اند اسامی شان

مسائلات - میخواهم عرض کنم که آقای ملک الشعراء تصور کردند این دولت و طرفدارانش حاضرند يك ذره از اوامر مجلس تغلف کند و همچو چیزی نخواهد بود . این دولت اول دفعه نیست که روی کار آمده این دولت از اول روزی که روی کار آمده و خودش را معرفی کرده است هیچوقت باین قبیل وسائل و عملیات نزدیک نشد است و تا بحال شنیده نشده است .

که این دولت باین قبیل عملیات متشبث شده باشد نمیشود اینگونه تشبثات را بدولت نسبت داد خود آقای ملک الشعراء حاکم است خودش هم فتوی میدهد و هم تصدیق می کند نمیشود هم قاضی بود و هم مدعی و معلوم نیست دولت چنین کاری را کرده باشد که دولت یاغی و متمرّد است و از اوامر مجلس تغلف کرده است این حرفهای آقای ملک الشعراء شایسته نیست البته حق دولت است که هر چه مجلس امر کند اطاعت نماید و البته اطاعت هم خواهد کرد و تغلف از امر مجلس نخواهد نمود .

رئیس - گمان میکنم بیش از این مقتضی نیست مذاکرائی بشود به علاوه عندهم کافی نیست چون روز جمعه عید فطر است باید تشرف بحضور اعلی حضرت همایونی حاصل کرد اسامی دوازده نفر بقرعه استخراج می شود .

(آقای منتصر الملك استقراع نموده بترتیب ذیل نتیجه حاصل گردید)

آقایان سعادت .

رئیس - ایشان مریضند

آقای حاج میرزاتقی خان نائینی -

صدرائی - فیوضات - صمصام السلطنه -

قوام الدوله - آقاسید کاظم یزدی

حاج شیخ اسدالله - آقامیرزا طاهر

تنکابنی - رفعت الدوله - وکیل الملك -

نصیردیوان - ارباب کیخسرو

رئیس - ایشان جزو هیئت رئیسه

هستند . . .

آقای مدرس . . .

رئیس - ایشان هم جز هیئت رئیسه

هستند .

ناظم العلماء - (مجلس تقریباًش

ساعت نیم از شب گذشته ختم شد)

رئیس مجلس مؤتمن الملك

جلسه ۲۷۴

صورت مشروح مجلس

لیله دوشنبه ۳۱ ثور ۱۳۰۲

برابر چهارم شوال

۱۳۴۱

(مجلس مقارن غروب بریاست

آقای مؤتمن الملك تشکیل گردید)

صورت مجلس لیله ۵ شنبه ۲۷ ثور آقای

امیرناصر قرائت نمودند

رئیس - آقای حاج میرزا عبدالوهاب

(اجازه)

حاج میرزا عبدالوهاب - بنده در